Stres Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Stres Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31188

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Stres Envanteri, 1998 y?l?nda **Nuray Richter Kan?k** taraf?ndan Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle **Down Sendromlu** bebek sahibi olan annelerin ya?ad??? **stres** düzeyini ve erken e?itim programlar?n?n bu stres üzerindeki etkisini de?erlendirmek amac?yla olu?turulmu?tur. Ölçek, 4'lü **Likert** format?nda olup, geli?tirme a?amas?nda yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa: 0.92) ve kabul edilebilir düzeyde madde ay?rt edicili?i göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Stres Envanteri, maternal stres, **Down Sendromu**, anne-bebek etkile?imi, erken e?itim, psikolojik ölçme, **doktora tezi**.

Yazarlar

Nuray Richter Kan?k

Amaç

Stres Envanteri'nin temel amac?, özel bir geli?imsel ihtiyaca sahip çocuklar?n (özellikle Down Sendromlu bebeklerin) ebeveynleri, yani anneleri taraf?ndan deneyimlenen **alg?lanan stres** düzeyini standardize edilmi? bir biçimde ölçmektir. Bu araç, annelerin kar??la?t?klar? zorluklar, duygusal yükler ve ebeveynlik rollerine ili?kin stres faktörlerini nicel olarak belirlemek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, erken e?itim programlar?n?n bu annelerin **stres** ve anne-bebek etkile?im düzeyleri üzerindeki potansiyel etkilerini inceleyen kapsaml? bir akademik çal??man?n parças?yd?. Bu ba?lamda, ölçek, müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir de?i?ken olarak görev yapm??t?r.

Yap?

Stres Envanteri, psikolojideki temel yap?lardan biri olan **alg?lanan stres** (perceived stress) kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin çevresel talepleri ba?a ç?kma kaynaklar?n? a?an veya zorlayan olarak de?erlendirmesi sonucu ortaya ç?kan psikolojik ve fizyolojik durumu ifade eder.

Ölçek, spesifik olarak, Down Sendromlu bir çocu?a sahip olman?n getirdi?i zorluklar, bak?m gereksinimleri, toplumsal bask?lar ve erken e?itim süreçleriyle ili?kili olarak annelerin ya?ad??? öznel stres deneyimlerini yakalamay? hedefler. Madde seçimi ve analizi, ölçe?in bu spesifik popülasyonun stres kaynaklar?n? güvenilir bir ?ekilde temsil etmesini sa?lam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, öncelikle madde ay?rt edicilik gücünün belirlenmesine odaklanm??t?r. Bu amaçla, ölçe?in ön deneme formunda yer alan maddeler için **madde-toplam korelasyonlar?** hesaplanm??t?r.

Yap?lan istatistiksel analizler sonucunda, madde-toplam korelasyon de?erleri (r) 0.35'ten büyük olan maddeler, yüksek ay?rt edicilik gücüne sahip kabul edilerek ölçe?in nihai formuna dahil edilmi?tir. Bu titiz eleme süreci sonucunda, toplamda 30 madde Stres Envanteri'nde yer almaya hak kazanm??t?r. Bu yöntem, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? temsil etme konusunda içsel bir tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Stres Envanteri'nin güvenirli?i, iç tutarl?l?k (internal consistency) yöntemi kullan?larak incelenmi?tir. Ölçe?in tüm maddelerinin ne kadar tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Hesaplama sonucunda, ölçe?in genel **Cronbach Alfa** katsay?s? **0.92** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik standartlara göre oldukça yüksek ve kabul edilebilir düzeyde bir **güvenirlik** seviyesine i?aret etmektedir. Ayr?ca, ölçekteki maddelerin tutarl?l???n? destekleyen madde-toplam puan korelasyon katsay?lar?n?n da 0.05 anlaml?l?k düzeyinde istatistiksel olarak anlaml? de?erler ta??d??? tespit edilmi?tir.

Faktör Analizi

Sunulan kaynak materyal, ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya koymak amac?yla gerçekle?tirilmi? detayl? bir **faktör analizi** çal??mas?na dair spesifik sonuçlar içermemektedir. Maddelerin seçimi, madde-toplam korelasyonlar?na dayand?r?lm??t?r ki bu, ölçe?in yüksek olas?l?kla tek bir genel stres faktörünü ölçmeye yönelik geli?tirildi?ini dü?ündürmektedir.

Gelecekteki ara?t?rmalar veya tezin tam metni, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? m?, yoksa tek boyutlu bir **stres** yap?s?n? m? temsil etti?ini netle?tirmek için aç?mlay?c? veya do?rulay?c? **faktör analizi** sonuçlar?n? sunabilir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: 30 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 4'lü **Likert** tipindedir (1= hiç uygun de?il - 4= çok uygun).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler (Down Sendromlu bebe?i olan anneler)

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Ancak erken e?itim program?na kat?lan bebeklerin anneleri)

Popülasyon Detaylar?: Erken e?itim program?na dahil edilmi? Down Sendromlu bebeklere sahip anneler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Psikometri, madde-toplam korelasyonu, iç tutarl?l?k, **Cronbach Alfa**, **psikolojik stres**, erken müdahale, **ölçek geli?tirme**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 1998 (Doktora tezinin tamamlanma tarihi).

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir çal??ma (doktora tezi) kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için izin ve ücret bilgisi almak üzere sorumlu yazar **Nuray Richter Kan?k** ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Kan?k Richter, N. (1998). *Erken e?itim down sendromlu bebe?i olan annelerin stres ve anne-bebek etkile?im düzeyine etkisi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin Ulusal Tez Merkezi'ndeki ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: stres-envanteri-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Stres Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Bu envanterin maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM